

Zelden hebben we met zulke hooggespannen verwachtingen op een paar speakers gewacht als bij de Focal SM9. Of die verwachtingen ingelost werden lees je hieronder.

Dubbelloopse zwaargewichten

Bij de Buena Vista Social Club-cd heb je de neiging de vriendelijke Cubaanse muzikanten even een hand te gaan geven

uit te schakelen en daarmee te switchen naar een 2-wegsysteem, waarbij de midrange-speaker als woofer gaat werken en ook anders gefilterd wordt ten opzichte van de tweeter. Op die manier ontstaat echt een ander soort speaker waarmee je een tweede perspectief krijgt op je mix. Focal noemt dit de Focus Mode. Je zou verwachten dat je op afstand kunt omschakelen, of dat er een tweede paar inputs op de speakers zit, zodat je vanaf je monitorcontroller kunt schakelen, maar dat is gek genoeg niet het geval; je moet op de zijkant van de speakers een switch activeren. Afhankelijk van hoe de speakers staan opgesteld kan dat best lastig zijn.

Focal claimt een zeer strakke frequentiecurve (± 1 dB tussen 40Hz en 20kHz, en tussen 30Hz en 40Hz ook maar ± 3 dB). Dat heeft ze er niet van weerhouden om toch een ruime selectie filters toe te voegen, zodat je de monitors enigszins kunt matchen met je studio-ruimte en je eigen voorkeuren. Er is een laag en hoog shelving filter, welke je in stappen van 0,5dB kunt instellen. Daarnaast zijn er drie vaste banden op 50Hz, 160Hz en 1kHz, waarbij je ook in stappen van 0,5dB maximaal 3dB kunt dimmen of boosten. Wil je deze filters niet gebruiken, dan kun je ze met de Direct Switch geheel uit het signaalpad halen. Dit is tevens een handige bypass switch waarmee je de in-

stellingen van je filters kunt AB'en met een recht signaal.

Van hoog tot laag

Je merkt aan alles dat dit een technisch zeer geavanceerde speaker is. Het belangrijkste blijft natuurlijk: hoe klinkt-ie? Er viel me een aantal zaken op. Allereerst is het laag, inclusief sublaag, van deze speakers het beste dat ik in mijn studio gehoord heb. Zo hoorde ik in de high-res opname van Donald Fagen's *Morph The Cat* een ongelooflijke druk en definitie in de basgitaarnoten. Natuurlijk hoor je een mooie lage noot – die opname klinkt sowieso fantastisch – maar hier hoorde ik voor het eerst ook een sublaagdingetje op het dempen van de basnoot. Ook bij tracks van James Blake en in eigen mixen (zoals *Don't Let The Deluge Wash You Down* van Sterlatone) hoorde ik een duidelijkheid in het laag die ik eenvoudigweg nog niet eerder had gehoord, behalve dan in masteringstudios. Mijn Quested S8R's, prachtige speakers die in vergelijkende testen tot nu toe fier overeind bleven, moesten toch duidelijk hun meerdere erkennen in de SM9's.

Om meteen naar het andere uiterste van het frequentiespectrum te schieten: het hoog van de SM9's is ook niet mis. Je krijgt veel informatie die bijdraagt aan een hele mooie plaatsing en diepte. Misschien niet

helemaal de fantastische voor-naar-achter-plaatsing die me zo opviel bij de test van de ATC SCM25A onlangs, maar toch ook een opmerkelijk realistisch beeld. Bij de *Buena Vista Social Club*-cd, een opname met een hoge mate van realisme, heb je de neiging de vriendelijke Cubaanse muzikanten even een hand te gaan geven. Vergeleken met de Questeds die ik destijds onder andere had aangeschaft om hun prettig rustige hoog, moest ik wel wennen aan de hoeveelheid hoog van de SM9. Uiteindelijk vond ik ze het prettigst klinken met de high shelf een tikje terug.

Conclusie

Met het gevaar te gaan klinken als een hifi-recensent die met superlatieven uit de brochure van de fabrikant strooit, durf ik toch wel te stellen dat de SM9 een doorbraak is in monitoring. Natuurlijk, het is een prijzige speaker, maar iedereen die ik de afgelopen weken in de studio heb gehad, was verbluft over het geluid. De constructie voelt daarbij zeer degelijk aan en de vormgeving bevat me wel: een stap vooruit ten opzichte van de kwetsbare schakelaartjes en het kersenrode hifi-uiteerlijk van de Focal Twins. We hebben een tijd moeten wachten op de SM9, maar hij is dan ook wel helemaal af. En dit is een van die zeldzame reviews die ik kan besluiten met: ik vond de geteste spullen zo goed, dat ik ze heb gekocht. De SM9's gaan mijn studio niet meer uit. ■

SPECIFICATIES

- frequentierespons: 3-weg mode: 30Hz - 40kHz (+/-3dB) / 40Hz - 20kHz (+/-1dB) - 2-weg mode (Focus): 90Hz - 20kHz (+/-3dB)
- maximum spl: 3-weg mode: 116dB SPL (peak @ 1m) / 2-weg mode (Focus): 106dB SPL (peak @ 1m)
- versterkers: bass: 400W, class AB; midrange: 100W, class AB; treble: 100W, class AB
- schakelaars achterzijde: inputgevoeligheid (+4dBu / -10dBV); high pass crossover (full range, 45, 60, 90Hz @ -6dB); low frequency shelving (+/-3dB van 30 tot 250Hz in stappen van 0,5dB); high frequency shelving (+/-3dB van 4,5 tot 40kHz in stappen van 0,5dB); low frequency eq (+/-3dB @ 50Hz, Q-factor = 2); low-mid frequency eq (+/-3dB in stappen van 0,5dB @ 160Hz, Q-factor = 1); mid frequency eq (+/-3dB in stappen van 0,5dB @ 1kHz, Q-factor = 0.6)
- schakelaars zijpaneel (binnenzijde): stand by/on-switch; direct switch; focus switch luidsprekers: passieve radiator: 11" (27cm) Focal 'W' composite sandwich cone piston; sub-woofer: 8" (20cm) Focal 'W' composite sandwich cone driver; midrange: 6,5" (16,5cm) Focal 'W' composite sandwich cone driver tweeter: 1" pure Beryllium inverted dome tweeter
- afmetingen: 320x490x390mm
- gewicht: 35kg(!)

HET OORDEEL

- + • waanzinnige klank
- + • schakelbaar naar 2-weg voor een ander perspectief
- + • mooie afwerking
- + • vergeleken met andere speakers in dit segment redelijk geprijsd
- • 2-wegfunctie niet op afstand te bedienen

door Ivo Witteveen > ivo@interface.nl

INFO

- Prijs excl: € 2.749,- per stuk
- Distributie: Sound Service European Music Distribution, +49 337 08933-0
- Internet: www.sound-service.eu, www.focalprofessional.com

Ongeveer anderhalf jaar geleden hoorden we de SM9 voor het eerst op een beurs, waar we (net als veel andere bezoekers) zeer onder de indruk raakten. Maar een mooie demoruimte op een beurs is toch niet te vergelijken met het testen van speakers in je eigen ruimte. Met je eigen muziek, en niet alleen testen door te luisteren naar gemasterde tracks, maar juist ook door te mixen op de speakers. Het was dus erg spannend of deze speakers echt zo goed waren als ze op de beurs leken. Het duurde even voordat we dat vast konden stellen, want Focal had de nodige tijd nodig om de stap van preproductiemodellen naar productiemodellen te maken. Nu druppelen de eerste sets binnen

bij dealers en distributeurs. Interface kreeg er meteen eentje om te testen.

Liggend

De Focal SM9 is een 3-weg nearfield/midfield-speaker met een aantal bijzondere kenmerken. Allereerst is de speaker liggend georiënteerd; er is dus ook verschil tussen de linker- en rechterspeaker. In beide gevallen zitten de tweeter en midrange-driver in het midden. Aan de buitenkant zit de 8" woofer. Op de bovenzijde wordt de woofer aangevuld door een 11" passieve radiator. Zo'n passieve radiator is een speakerconus zonder eigen aandrijving in de vorm van een spreekspoel en een magneet. Hij beweegt wel, maar wordt aangedreven door de variaties in luchtdruk binnenin

de speakerkast die ontstaan door de beweging van de woofer. En die woofer van de SM9 wil wel bewegen, want hij wordt aangestuurd door een 400W amp.

De midrange-driver is relatief fors met 6,5" (daar is een goede reden voor, waarover straks meer) en is evenals de woofer een eigen Focal-ontwerp. De tweeter ten slotte is de TB872 Beryllium inverted dome tweeter, een doorontwikkeling van de TB871 tweeter uit de Focal Twin. Midrange en treble hebben ieder hun eigen 100W versterker.

Twee in een

Bijzonder aan de SM9 is dat je eigenlijk twee sets speakers in een hebt: je kunt door middel van een schakelaar ervoor kiezen de woofer

